

הפקולטה להנדסת תעשייה וניהול

הטכניון - מכון טכנולוגי לישראל

המרצות: איילת קוגוס, ד"ר שרון רגב-טייטלר

בחינה במבוא לכלכלה (094591)

תאריך הבחינה: 6.2.2014

מועד א' - סמסטר חורף תשע"ה

טור 1

SOLUTION

הוראות לנבחן/ת:

- משקל כל שאלה מבין שאלות 1-17: 5 נקודות. יש 17 שאלות. סה"כ 85 נקודות.
- משקל כל משבצת בשאלת הטבלה (שאלות 18-33): 1 נקודה. סה"כ 15 נקודות.
- ניתן לצבור בבחינה בסה"כ 100 נקודות.
- סמנ/י את התשובות בטופס התשובות המצורף בעט בצבע כחול/שחור בלבד.
- יש לסמן תשובה אחת בלבד לכל שאלה.
- בתחילת הבחינה הקפד/י לרשום ולסמן כראוי את תעודת הזהות על טופס התשובות המצורף. כמו כן הקפד/י לסמן את מספר הטור.
- הבחינה בת 3 שעות.
- באפשרותך להשתמש בדף הנוסחאות המצורף לבחינה, ובמחשבון מדעי רגיל. כל חומר עזר אחר אסור.
- בשאלות במיקרו כלכלה הנח/י שעקומות הביקוש וההיצע רגילות (אלא אם כתוב אחרת בגוף השאלה).
- בשאלות במאקרו כלכלה הנח/י קשיחות מחירים כלפי מטה.
- עליך להתבסס על ההנחות כפי שנלמדו במסגרת הקורס בהרצאות ובתרגולים.
- עליך להגיש את טופס הבחינה (השאלות), את מחברות הטיוטה, ואת טופס התשובות. שים/י לב שתעודת הזהות רשומה כראוי על גבי טופס התשובות.
- שים/י לב לסמן את מספר הטור, כפי שמופיע על טופס הבחינה, על גבי טופס התשובות.
- הציון ייגזר מטופס התשובות בלבד!

ב ה צ ל ח ה !!!

שאלה 1

להלן 4 טענות:

1. הגדרתו של מוצר כמוצר כלכלי או כמוצר חופשי תלויה בזמן ובמקום.
2. אם עקומת העלות השולית עולה, אזי עקומת העלות הממוצעת הכוללת יורדת.
3. כל מוצר נחות הוא מוצר גיפן (Giffen).
4. עקומת האדישות מתארת אוסף סלי תצרוכת שהצרכן אדיש ביניהם.

מי מהבאים נכון?

- א. רק טענה 1 נכונה.
- ב. טענות 1+3 נכונות.
- ג. טענות 1+4 נכונות.
- ד. טענות 2+3+4 נכונות.
- ה. כל הטענות נכונות.

שאלה 2

שוק תחרותי נמצא בשווי משקל.

ידוע כי במצב מוצא מחיר השוק הוא 4 ₪ ליחידה והכמות הנמכרת היא 60,000 יחידות. כעת, עקב כניסת פירמות חדשות ההיצע גדל כך שמחיר השוק החדש הוא 2.4 ₪ ליחידה והכמות הנמכרת בשוק היא 75,000 יחידות. לפיכך, מי מהבאים נכון?

- א. הביקוש הוא ביקוש גמיש בתחום הנבדק.
- ב. הוצאות הצרכנים בהכרח נותרו ללא שינוי.
- ג. עקומת הביקוש היא בעלת גמישות יחידתית בכל תחומה.
- ד. שווי המשקל החדש הוא בקטע הקשיח של עקומת הביקוש.
- ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 3צרכן מוציא את כל הכנסתו על שני מוצרים בלבד: Y, X .

לפיכך, מי מהבאים נכון?

- א. אם מוצר X הוא מוצר נחות, הרי שמוצר Y הוא בהכרח מוצר נורמלי.
- ב. אם מוצר X הוא מוצר נחות, הרי שמוצר Y הוא בהכרח מוצר נייטרלי.
- ג. בהינתן סוג מוצר X (נורמלי/נייטרלי/נחות) לא ניתן להסיק לגבי סוג מוצר Y .
- ד. אם מוצר X הוא מוצר נחות, אזי גמישות הביקוש שלו ביחס למחיר בהכרח קטנה מ-1.
- ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 4

ידוע כי כתוצאה משינוי טעמיהם של הצרכנים במשק מסוים הביקוש למוצר Z עלה, כך שבכל רמת מחיר הכמות המבוקשת עלתה פי 2 לעומת הכמות ההתחלתית.

הניחו עקומות לינאריות רגילות.

בתנאי תחרות משוכללת, מה יקרה לכמות שווי משקל (ביחס לכמות ההתחלתית)?

א. תגדל ביותר מפי 2.

ב. תקטן בדיוק פי 2.

ג. תגדל בפחות מפי 2.

ד. תישאר ללא שינוי.

ה. אין מספיק נתונים כדי לקבוע.

שאלה 5

כמות הלחם האחיד הנצרכת בשווי משקל היא 10 מיליון יחידות.

הניחו שוק תחרותי ללחם אחיד, וכן ביקוש והיצע רגילים.

כעת, בשל התייקרות החיטה בעולם, התייקר מחירו של הלחם האחיד ב-1% לכיכר לחם אחיד.

לפיכך, הממשלה החליטה לסבסד את הלחם האחיד כך שמחירו לצרכן יחזור לערכו המקורי לפני

התייקרות החיטה. הניחו שהסובסידיה היא בגודל קבוע לכל יחידה מיוצרת.

כתוצאה מכך, מהו סך העלות לממשלה בגין מתן סובסידיה זו?

א. יותר מ-10 מיליון ₪.

ב. בדיוק 10 מיליון ₪.

ג. פחות מ-10 מיליון ₪.

ד. יש צורך בנתונים נוספים כדי לחשב את סך עלות הסובסידיה הדרושה.

ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 6

הניחו ביקוש מצרפי רגיל מהצורה: $P(Q) = a - b \cdot Q$, $a, b > 0$

הניחו שעקומת העלות השולית לינארית ועולה.

מהי גמישות הביקוש ביחס למחיר העומדת בפני המונופול בנקודת שיווי משקל?

א. גדולה מ-1.

ב. 1

ג. 0

ד. קטנה מ-1.

ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 7

נתון ענף תחרותי בטווח הזמן הארוך. הניחו שאין חסמי כניסה/יציאה של פירמות. נקודת האיזון של פירמה בודדת הפועלת בענף זה שווה ל-50. עקומת הביקוש של כל צרכן יחיד נתונה על ידי: $P = 100 - 4q$. בענף קיימים 2000 צרכנים. מהי כמות שיווי משקל (כמות מצרפית) בענף בטווח הארוך?

א. 20,000

ב. 12,500

ג. 25,000

ד. 17,500

ה. אין אפשרות לחשב במדויק.

שאלה 8

בשוק A קיים יצרן מונופוליסטי הרואה לפניו את עקומת הביקוש הבאה: $P = 100 - Q$. הניחו שקיימת עלות שולית מהצורה: $MC = A + b \cdot Q$, $(0 \leq A < 100, b \geq 0)$. לפיכך, מהו התחום שבו המונופול יבחר לייצר בשווי משקל?

א. $0 \leq Q \leq 50$ ב. $Q > 100$ ג. $50 < Q < 100$ ד. $Q = 100$

ה. אין מספיק נתונים כדי להסיק.

שאלה 9

במדינת לפלנדיה העלות השולית המצרפית לתקשורת סלולרית נתונה ע"י: $MC = Q$. במשק פועל קרטל, כך שכל יחידות התקשורת הסלולרית המסופקות ע"י כל ספק בקרטל זהות. הניחו כי הביקוש גמיש בתחום הנבדק בשאלה. הממשלה אינה מרוצה מהמצב השורר בשוק התקשורת הסלולרית, ומחליטה לקבוע מחיר מקסימום P_{gov} שמטרתו להשיא את הרווחה החברתית, ובכדי להשיג מטרה זו הממשלה מסבסדת בגודל קבוע

כל יחידת תקשורת סלולרית. הניחו שמחיר השוק החדש יהיה P_{gov} .

כתוצאה מכך, מי מהבאים נכון בשווי משקל (ביחס למצב ההתחלתי)?

א. המחיר שהיצרן יקבל ירד במלוא גובה הסובסידיה.

ב. הוצאות הצרכנים וכן עודף (רווחת) הצרכנים יגדלו.

ג. המחיר שהיצרן יקבל נותר ללא שינוי.

ד. המחיר לצרכן יישאר ללא שינוי.

ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 10

X ו-Y הם מוצרים תחליפיים. בעקבות מגפת מזיקים קשה והרסנית הושמדו יכולים רבים בענף Y. הניחו שווקים תחרותיים ועקומות רגילות.

כתוצאה מכך מי מהבאים נכון?

- ירידה במחיר מוצר X וירידה במחיר מוצר Y.
- עלייה בכמות מוצר X ועלייה בכמות מוצר Y.
- עלייה במחיר מוצר X וירידה במחיר מוצר Y.
- ירידה בכמות מוצר X ועלייה בכמות מוצר Y.
- עלייה במחיר מוצר X ועלייה במחיר מוצר Y.

שאלה 11

הצרכנים במשק מסוים מוכנים להוציא תמיד סכום קבוע לרכישת דגי "קוי" (nishikigoi). במשק זה נמכרים דגים מיובאים בלבד (אין יצרנים מקומיים שמייצרים דגי קוי). עד כה היה מכס של A ש' על כל דג מיובא וכעת הממשלה החליטה להוריד את המכס ל B – ש' לדג ($A > B > 0$).

כתוצאה מכך, מה יקרה לפדיון יצרני חו"ל כתוצאה מהקטנת המכס לצרכנים במשק זה?

א. יקטן.

ב. יגדל.

ג. יישאר ללא שינוי.

ד. לא ניתן לקבוע משום שאין ייצור מקומי.

ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 12

גמישות ההיצע (ביחס למחיר) של דגי שושנון (nemo fish) הינה יחידתית לכל אורך העקומה. כל דגי השושנון מיוצאים ליפן בלבד (אין צרכנים מקומיים שמבקשים את המוצר).

ידוע כי בשווי משקל נמכרים Q_0 דגי שושנון.

כעת, הממשלה החליטה לסבסד את הייצוא בגובה A ש' לכל דג שושנון מיוצא. כתוצאה מכך, מי מהבאים נכון בשווי משקל (ביחס למצב ההתחלתי)?

א. העלות לממשלה בגין מתן הסובסידיה היא $A \cdot Q_0$.

ב. פדיון היצרנים ממכירת דגי שושנון יישאר ללא שינוי.

ג. הוצאות הצרכנים (היפניים) מרכישת דגי שושנון לא ישתנו.

ד. עודף הצרכנים (היפניים) בהכרח יישאר ללא שינוי.

ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 13

נתון משק סגור בו שוק הסחורות והמוצרים נמצא בשיווי משקל של תעסוקה מלאה. ידוע כי שוק הכסף אינו בשיווי משקל וקיים עודף ביקוש לכסף. הניחו כרגיל כי פונקציית הצריכה הפרטית תלויה בהכנסה הפנויה וההשקעות תלויות בריבית. בנוסף, הניחו כי קיים יחס ישר בין הצריכה הפרטית וכמות הכסף הנומינלית. כלכלן בכיר צופה כי אם לא תבוצע הרחבה מוניטרית שמטרתה לשמור על שער הריבית הקיים במשק תיווצר אבטלה, אולם אם תבוצע הרחבה מוניטרית ייווצר פער אינפלציוני. מבין הבאים, מהם הפתרונות האפשריים לבעיה כך שהשוק יתייצב בשווי משקל משולב? א. במידה והוחלט לבצע מדיניות מוניטרית יש להגדיל את הוצאות הממשלה.

ב. במידה והוחלט לבצע מדיניות מוניטרית יש לשלבה במדיניות פיסקלית מרסנת.

- ג. במידה והוחלט לא לבצע מדיניות מוניטארית יש לנקוט במדיניות פיסקלית מרחיבה שתקזז את הירידה בתוצר, כי לא ייתכן שווי משקל בתנאי אבטלה.
- ד. במידה והוחלט לא לבצע הרחבה מוניטרית, כוחות השוק ידחפו לשיווי משקל בשוק הכסף, ולא תיתכן אבטלה בניגוד לטענת הכלכלן.
- ה. אף תשובה מהנ"ל אינה מהווה פתרון לבעיה.

שאלה 14

ידוע כי הממשלה הגדילה את הוצאותיה במימון הטלת מסים קבועים. כתוצאה מכך מה יקרה בהתייחסות המשק בשווי משקל?

א. עלייה וודאית של התוצר ללא קשר למצב המשק במצב המוצא.

ב. עלייה וודאית של התוצר רק אם המשק היה באבטלה במצב המוצא.

ג. לא ניתן לדעת מה יקרה לתוצר אם המשק היה במצב מוצא של עודף ביקושים.

ד. לא ניתן לדעת מה יקרה לתוצר אם המשק היה באבטלה במצב המוצא.

ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 15

כיצד תשפיע עליית התוצר/ההכנסה במשק על שוק הכסף?

א. היצע הכסף ירד, והביקוש לכסף נזיל יעלה.

ב. היצע הכסף קשיח לחלוטין ולכן לא יושפע, והביקוש לכסף נזיל יעלה.

ג. שינויים בתוצר אינם משפיעים על שוק הכסף כלל.

ד. היצע הכסף יעלה, והריבית תרד.

ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 16

$$C = 200 + 0.75Y_d ; G = 200 ; T = 0 ; I = 200 - 20r$$

$$EX = 500 ; IM = 500 ; L(Y, r) = 100 + Y - 20r$$

בסיס הכסף הינו 500 ₪, יחס הרזרבה 1/5, והציבור תמיד מעוניין להחזיק בידיו 100 ₪. רמת המחירים במצב המוצא הינה 1. ידוע שבמצב המשק המתואר לעיל תוצר שווי משקל שווה לתוצר תעסוקה מלאה (מבלי שהתרחשו עליות מחירים).

מה יקרה בשווי המשקל החדש אם הבנק המרכזי קונה אג"ח מהציבור בסך 105 ₪?

א. התוצר יקטן ב-105

ב. הריבית תגדל ב-1

ג. המחירים יעלו ב-25%

ד. הצריכה הפרטית תקטן ב-50

ה. עודף הייבוא יקטן ב-500

שאלה 17

במשק נתון מתקיים:

$$C = 200 + 0.75Y_d ; G = 625 ; T = 500$$

$$I = 600 - 10r ;$$

$$L(Y, r) = 500 + Y - 60r$$

בסיס הכסף הוא 700 ש"ח, יחס הרזרבה הוא 1/5, והציבור מעוניין תמיד להחזיק בידיו 200 ש"ח. רמת המחירים במצב המוצא היא 1.

ידוע שבמצב המתואר לעיל, תוצר שיווי משקל שווה לתוצר תעסוקה מלאה של המשק (מבלי שהתרחשו עליות מחירים).

כעת, בעקבות שינוי במצב הביטחוני, הביקוש לצריכה פרטית גדל ב-20% בכל רמת תוצר, כלומר:

$$C = 240 + 0.9Y_d$$

כתוצאה מכך, מי מהבאים נכון בשווי משקל?

א. התוצר יקטן.

ב. הריבית תישאר ללא שינוי.

ג. הגידול בצריכה הפרטית שווה בערכו לקיטון בהשקעות.

ד. הריבית תרד.

ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלות 18-33 (משקל כל משבצת 1 נקודה, בסך הכל ניתן לצבור 15 נקודות)

הניחו מודל ISLM.

הניחו משק סגור ובו: הצריכה הפרטית תלויה בהכנסה הפנויה, ההשקעה תלויה בריבית.

כל משבצת בטבלה מייצגת שאלה שמשקלה 1 נקודה.

עליכם לסמן בטופס התשובות את התשובה הנכונה מבין 4 האפשרויות הבאות (כפי שמוצג

בדוגמא לשאלה 18):

א. עלה (+)

ב. ירד (-)

ג. לא השתנה (0)

ד. אין לדעת (?)

מה יקרה בשווי משקל החדש ביחס להתחלתי?					
השקעות	צריכה פרטית	ריבית	תוצר	שינוי	מצב מוצא
שאלה 21 ג	שאלה 20 ג	שאלה 19 ג	שאלה 18 (0) – תשובה ג'	בנק מרכזי מדפיס כסף	תעסוקה מלאה
שאלה 25 ב	שאלה 24 ב	שאלה 23 א	שאלה 22 ב	חלו במקביל עירוי פנימי חיובי ועירוי חיצוני שלילי שערכם זהה	אבטלה
שאלה 29 ב	שאלה 28 א	שאלה 27 א	שאלה 26 ג	הקטנת החיסכון הפרטי	תעסוקה מלאה
שאלה 33 ב	שאלה 32 א	שאלה 31 א	שאלה 30 א	הממשלה החליטה להגדיל תשלומי העברה ולממן את ההוצאות ע"י מכירת אג"ח לציבור	אבטלה